

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Militarivm Ordinvm Origines, Statvta, Symbola, Et Insignia, Iconibus, additis genuinis

Mennens, Frans

Maceratae, 1623

Ordo Eqvestris Canis, & Galli Gallinacei apud Francos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10718

Tom. 12.
an. 1187.
in fine.

Paulo Pontifici à sacris tunc erat concionibus, eidemque ob singularem morum integritatem vitæque sanctitatem longè gratissimus. quo nomine, & à Baronio in Annalibus eximie commendatur. Faxit autem Deus, ut sicut Carmelitarum discalceatorum societatis magno Ecclesiæ bono per uniuersum orbem, mirificè efflorescit, sic & Carmelitanorum Equitum collegium paulatim maiora, Reipublicæ Christianæ commodo summat incrementa. Cæterum ann. Cl. 15. IX. Nereftanus Parisijs in Suburbano Sancti Lazari monasterio, quod est Canonicorum, ut vocant regularium Augustinianorum, solemnè ritu Equites aliquot creauit, dictaque tessera insigniuit, adhibitis iisdem ferè ceremonijs, quibus Melitenses inaugurantur. Hoc tamen discrimine quod Carmelitani, ut nec Mauritanii, in Sabaudia equites à nuptijs non arceantur. Ex his itaque patet, Lazarino ordine uelut in duo Sodalitias, Mauritanum, & Carmelitanum parito, ex his alterum Sabaudis, atque Italis, alterum Gallicis uelut proprium hodie censerè.

ORDO EQVESTRIS
Canis, & Galli Gallinacei
apud Francos.

Montmorentiadum gentis stemma, quo Lisbio à Lybiæ Regibus oriundo, magno Areopagitæ comartyri adparentat; origine antiquissimum Francis, & Belgis perillustre, summum Christiani nominis columen uel ab incunabulis regni Gallici semper existisse constat. Primumque eorum parentem Protochristiani & ArchiBaronis nomen (quod moræ impatiens, & zelo Christianismi incensus, eidem Lauacro, quod Rex Clodoueus primus inter Gallo Francos sacro baptisinate ablutus est, se immerferit) commertuisse tradit Robertus Cænalis. Nec his contentus auctor, & ipse fuit primus, ut Aurelijs in media Gallia prima sacra Comitia celebraren-

tur. Vnde Montmorentiacos primos Christicolos, & Franciæ Barones ueteri elogio nuncupari, eiusque nominis * tesseram prælijs merito inclamarè, in hunc usque diem obtinuerit. Fidei insuper memorabile exemplum, in Christianam Rempublicam extare uolunt, illustre Ordinis Equestris collegium, Cane nimirum, notissimo fidelitatis symbolo insignitum, & religioni maiorum propagandæ, in hac familia fundatum, nullo certo quod equidem sciam, hæctenus auctore, qui Principatum, & Magisterium, ut loquuntur, ei planè attribuat, & si nõ uana ratione coryphæum egregij huius instituti fuisse, ex Canis insignijs, quæ in casside stirps illa pro crista gestare solet, augurari liceat. Cuius rei fidem augere uidetur Philippus Moræus in tabula sua insigniorum Franciæ vulgari sermone conscripta: Vbi inter alia gentis huius decora prodit, Buchardum Montmorentiacum ad aulam Philippi I. multis comitantibus Equitibus uenisse, qui omnes, ut & ipse Buchardus, Baltheum, seu Torquem equestrem capitibus ceruorum distinctum, canisque effigie ex ima parte pendente exornatum, gestarent. Id exemplo multorum Principum, quos Canis insignijs delectatos fuisse in aperto est, factum reor. Ita enim Sergius Galba Imperator tam suam, quam maiorum acta, & insignia hoc symbolo notauit. Canis erat à prora desulturienti similis, quo uigilantiam, ac firmas excubias aduersus tempestates conferre designauit, & Ægyptij sub forma Canis copula religati militis officium exhibuerunt, & milites Plato custodes, & canibus similes appellat, hodieque apud Belgas Croyorum Regia profapia, canem inter duas alas auitis Hungariæ regni insignijs, superimponere consueuit; Cane denique fidei, & nobilitatis apud omnes gentes indicia haberi, I. Lipsius alijsque rerum illarum curiosi produunt auctores,

Ordinis porrò, qui Galli Gallinacei titulo circumfertur, Equitem nõ

D a bis

* Dieuen
ayde, au
premier
Chrestien,
& Baron
de France,

Croyorum
Insignia.
Cæt. 1. Epif.
44. ad Bel-
gas. Ordo
Equitum Gal-
li Gallina-
cei.

Cap. II.

bis prædicant Petrum quendam Montmorenciacum, Genealogici eiusdem stirpis commentatores, minimè verò edocentes erectionis tempus, vel auctorem, quod Petrus Beloius in originibus suis maximè conqueritur: ex iis tamen colligi ait, Gallos Principes pugnacis aded animalis hieroglyphico ductos, sodalitiū Equestre instituisse, quod Martis pullum eum vocet Aristophanes, & Eucherius imperij doceat esse symbolum. In augurali verò disciplina, Gallus est victoriæ signum, propterea quod avis illa victa filere soleat, canere, si vicerit, & rectè Romani posteriorib. seculis belli indicis hastæ in fines hostium coniiciendæ ritu obsolescete, bellico Gallinacei signo vsi sunt, cum ex eo etiam Agonistica sibi milites pararent. Ita ferunt Socratè Iphicrati duci animos adiecisse, cū Gallinaceos coram Gallia pennis & rostro dimicantes ei præmonstrasset: quod & Themistocles ad suos animandos fecerat, cū ostenderet, eos non pro patria, neque pro penatibus, neque pro maiorū sepulchris vxoribusq; aut liberis id incommodi aggressos, sed ea tantum de causa, ne vincerentur, nolle alterum alteri cedere. Eo exemplo superatis Persis, Themistocles Athenis spectaculum Gallorum quotannis celebrandum instituit, teste Aeliano, idq; Pergami etiam edi solitum scribit Plinius, cuius rei vestigium hodieq; apud Eburones inuenias: quamquam ea ludicro fieri apud Lucianum, & Herodianū legas. Quod si in nummum incideris Gallinaceorum conflictu notatū, scias eam fuisse Dardanorum pecuniam Polluce teste, nam illi magnum pugnacitatis decus, vt & Gallo. Franci sibi antiquitus vsurpauere: quo honore Dardani semper apud Maronem, cū secus Phryges ferè, vt imbelles notentur. Periarum porro milites Galli nuncupabantur à Caribus ob conos quibus galeas ornatas habebant, eaq; de causa Artoxerxes hominem è Caria qui Cyrum Galli signum prætendentem vulnerasse creditus est, eo honestauit

præmio, vt Gallum aureum in lancea præfixum ante aciem ferret, auctore Plutarcho: & Pausanias Idomenei clypeū Gallo Gallinaceo insignitū fuisse tradit propterea quod is à Minoè, & Pasiphaen duceret originem, quæ Solis filia fuerit, cui Gallus dedicari solitus, quia ortum eius præsentiat, & tantum indicet mortalibus: à mediæ enim noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucretius ait, alis: *Auroram* clara consuetus voce vocare, & matutinis astris (nam & lydera nouit, & æternas distinguit horas) cottidie comodulatur: Christianisq; in summo turrium fastigio diuinitatis simulacrū ob oculos ponere cōspicitur. Similia multa Gallos Principes ad institendum ordinem militarem, heroica Galli alitis eiusdem nominis gentem interpretantis tessera insignem spectasse, innuere videtur Petrus Beloyus.

Cæterum quod Montmorenciacam profapiam hisce duobus ordinum militarium insignibus nobilitatam reperiamus, haud erit incōgruum insignia gentilitia, eiusmodi symbolis condecorari solita, ob gentis (quam & Reges affinitate sua dignati sunt) apud Francos, ac Belgas clarissimæ, dignitatem hic inferere. Ea à multis retrò seculis ex Cruce candida, & aquilinis pullis cyanei coloris in campo aureo composita fuisse, ostendunt * tabu-
 * Matthæi de Mōtemorenciaco Equitum magistri (qui sacro contra Albigenses bello, cum Ludouico Philippi Gallia Regis filio primogenito, interfuit, & inter Gallos Bizantij expugnatores emicuit, magnamq; inde gloriam retulit) ac fratrum eius Theobaldi Bochari, & Eruei, quas exarmario Vicenarū, rei testandæ gratia producit Papyrius Massonus in reb. suis Gallicis. Illæ enim, vt ibidem subindicat, cereum signum integrū adhuc, & incorruptum habent, in quo Crux, & locis distincti aquilini pulli quatuor tantum spectantur, & inscriptio huiusmodi. *Sigillum Matthæi de Montmorenciano.* Idem planè in æreo eiusdem gentis sigillo se vidisse testatur

Ioan-

Plin. li. 10.
cap. 21.* Anni
1179.Lib. 3. An.
nal.

De Insigni
onte: ab.
Francie.

Ioānes Feronius, suisq; distinctū coloribus hodieq; spectari adfirmat, in basilica Calidi moris vulgò *Chaumontel* apud Luzarchum in ditione dicti Matthæi. Subsequenti verò ætate Othonis Imp. mutatum cōprobat idē auctor ex Dani historia, cū alter eiusdē nominis Matthæus Buchardi Barbatī parēs & belli contra infideles Dux in Terra sanguinis (locus est vbi hodie Lugdunū situm, cui à memorabili Maurorū strage mansit nomen) deuictis hostibus, cœloq; Amorræo eorum Principe, Aquilas triumphatrices exinde sexdecim, totidem quōt ceperat signa, cum Cruce rubea (qua candida Fraciæ gētis more vti consuevit) antiquis insignijs in perpetuum rei gestæ testimoniū, quasi *Memor ensis* immiscuit; quæ ad successores continuata serie translata, adeoq; ad ipsum Annā Montmorentiorum Ducē maioribus militari laude haud inferiorem (quod symbolū eius ex armato brachio manuq; liliatum, seu Francicum gladiū preterdente cum voce *APLANOS* abunde indicat) deuenere. Omnib. ille honorū gladib. gloriosissimè decursus, clarissimus, regni Gallici defensor acerrimus, & regionum liberorum tutor, & quasi alter parens est habitus, eū in Herculis Alenconiorum Ducis destinati (qui mutato nomine Franciscus appellatus est) sacro lustrico fidei iure est datum; cui Francisco pacē, vti Gallia, bis in regno sancitam, nos hoc æternū debemus, quod in sac. nostro lauacro, hæreticis ne quidquam frementibus, spopōderit, nomenq; quod cum Auo Francisco I. cōmune habebat, imposuerit. Quantum verò huius Annæ Montmorentiadū meritis, summæq; in patriam, & Galliæ nomē charitati sese obstrictam senserit ipsa Gallia, tunc demum monstrauit, cum viri tot adoreis macti orba, quasi in funere publico constituta, ad cuius patrociniū se verteret, ignoraret; & iusta regali ferè pompa, deducta, nempe ipsius effigie, qui honos solis regibus, ac Regum filijs in eo regno habetur, persolueret.

ORDO EQUITVM
Ginetæ in Gallia.

Carolus Tudes, siue Martellus, à Martello, & martialibus quodammodo gestis, nomē sortitus, Equestris ordinis in primis fuit studiosissimus, adeoque annullorum vsum Romanis Equitibus olim proprium in imperio Gallico renouauit, nobilemq; collegit Equitum manum, cui Ginetæ symbolum annulis, & torquibus insculptum cæterisque corporis ornamentis præferendum dedit, moremque ad tempora vsque S. Ludouici transmissit. Huius instituti varias ab auctoribus adferri rationes tradit Bernardus Girardus Dominus Hallianus Galliæ Regis historiographus: Dominus tamen Hayensis præfectus Pictauiensis ad coniugis dicti Caroli etymon, quam veteri lingua tanetam aut Ioannem vocare solitus erat, causam refert. Petri verò Beloijs Præfidis Tolosani sententia nobis haud improbanda videtur. Is à memorabili illa, per Carolum regniq; procères de Saracenis (quam ex Hispania in Galliam descenderant) apud Turonium parta victoria, nō incongruè desumit, quod nobilissimos quosque, qui ei prælio interfuissent Ginetæ titulo, & insigni maculis nigris interstincto, donasset, testandæ vtiq; posteritati eam se gentem (quæ partibus illis Hispaniæ, Ginetæ copia nobilissima, in Christiani nominis penitiam exiuerat) ad interitum deleuisse. Est autem Ginetæ in Hispania mustelæ, aut vulpis genus potius (quod variū apud Iulium Cæs. Scaligerum legas) pellem habens partim nigram, partim subcinericiam, maculis præsertim nigris insigni ordine resperfam, ob odorem, pulchritudinis raritatem, aliasque dotes principibus viris commendabilem, teste Cardano, qui ex Hispania illud submitti adfirmat, etsi non ignoremus eiusdem etiam nominis præstantissimos equos (quos Ginetas appellare solent) à Regibus Hispaniæ mune.

Anno circiter 738.

Exoter. Exercita. li. 15. de subtilitate.